

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24.01.1963, sp. zn. 10 Tz 67/62, ECLI:CZ:NS:1963:10.TZ.67.1962.1

Číslo: 31/1963

Právní věta: Povinnost zisťovať objektivnu pravdu, teda postupovať tak, aby bol zistený skutočný stav veci v trestnom konaní, je podľa trestného poriadku povinnosťou aj krajského súdu ako súdu odvolacieho. Táto povinnosť platí aj vtedy, keď odvolací súd rozhoduje iba na podklade odvolania obžalovaného a došetrenie veci by bolo v neprospech obžalovaného, lebo zákaz reformácie in peius podľa § 264 ods. 2 tr. por. sa vzťahuje iba na trest a to ešte len za predpokladu, že pri došetrení nevyšli najavo také nové skutočnosti, ktoré by mali za následok prísnejšie posúdenie konania obžalovaného.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 24.01.1963

Spisová značka: 10 Tz 67/62

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Obhajoba, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Trestný čin, Ukládání trestu, Vrácení věci prokurátovi k došetření, Zákaz reformace in peius, Zjištění skutečného stavu věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 141/1961 Sb. § 2

§ 258

§ 260

§ 364

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1963 sb. rozh.

Povinnost zisťovať objektivnu pravdu, teda postupovať tak, aby bol zistený skutočný stav veci v trestnom konaní, je podľa trestného poriadku povinnosťou aj krajského súdu ako súdu odvolacieho. Táto povinnosť platí aj vtedy, keď odvolací súd rozhoduje iba na podklade odvolania obžalovaného a došetrenie veci by bolo v neprospech obžalovaného, lebo zákaz reformácie in peius podľa § 264 ods. 2 tr. por. sa vzťahuje iba na trest a to ešte len za predpokladu, že pri došetrení nevyšli najavo také nové skutočnosti, ktoré by mali za následok prísnejšie posúdenie konania obžalovaného.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 24. januára 1963 - 10 Tz 67/62)

Rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach bol obžalovaný uznaný vinný trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. b), c), ods. 3 písm. a) tr. zák. a bol mu za to uložený trest 8 (osem) rokov odňatia slobody, prepadnutie majetku a bol zaviazaný na náhradu časti spôsobenej škody.

Krajský súd napadnutým uznesením zamietol odvolanie obžalovaného, čím sa stalo jeho odsúdenie právoplatným.

Podľa zistenia oboch súdov obžalovaný spáchal uvedený trestný čin tak, že od decembra 1960 do 20. novembra 1961 ako zástupca vedúceho odboru soc. zabezpečenia pri vybavovaní cestovných účtov pre občanov na uvedenú komisiu sa dostavivších, ako aj členov tejto komisie, falšovaním zvýšil konečné sumy a takto vylákané peniaze v sume najmenej 70 000,- Kčs pre seba ponechal a použil.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu uznesenie krajského súdu v Košiciach a rozsudok Okresného súdu v Michalovciach zrušil a vec podľa § 260 tr. por. vrátil okresnému prokurátorovi v Michalovciach na došetrenie.

Z odôvodnenia:

Okresný súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne zistil, že obžalovaný v uvedenej svojej funkcii pri vystavovaní opísaných cestovných účtov v rozpore s cestovnými dokladmi po vyplatení správnej sumy prepisoval konečné sumy a takto falšované cestovné účty potom predkladal účtarni, odkiaľ na základe toho dostával ďalšie zálohy na vyplácanie cestovných trov predvolaných občanov a členov posudkovej komisie.

Obžalovaný vo svojom písomnom odvolaní proti uvedenému rozsudku okresného súdu uvádzal nové okolnosti, že do uvedenej funkcie bol schválený len preto, lebo vedúci odboru už predom si vymienil, že bude vybavovať cestovné účty a pritom sa postará o to, aby si spolu získali z toho nejaké peniaze pre seba a okrem toho aj úhradu rôznych „posedení“. Keďže ale účty sa odovzdávali finančnému odboru, mohol získavať uvedeným spôsobom peniaze len za predpokladu zapojenia do toho aj účtovníčky finančného odboru P., ktorá tieto účty revidovala. Menovanú pre taký postup získal a zato musel jej dávať tiež zo získaných peňazí, v dôsledku čoho pre seba zo získaných peňazí spotreboval len 15 000,- Kčs, ostatné peniaze išli H. a P. a na krytie útrat spojených s posedením zamestnancov odboru. Oneskorené prednesenie tejto obhajoby ospravedlnil tým, že ako H., tak aj manžel P. ho uisťovali, že ak nebude o ich účasti na spáchanej trestnej činnosti hovoriť, pomôžu mu, aby trestné konanie dopadlo pre neho čo najlepšie. Keďže ale dostal vysoký trest, bol toho presvedčenia, že nič neurobili.

Krajský súd podľa dôvodov svojho uznesenia zaoberal sa tými dôvodmi obžalovaného, ale došiel k tomu záveru, „že aj keby sa tieto tvrdenia ďalším šetrením ukázali pravdivé, nemalo by to nijaký zmierňujúci vplyv na mieru jeho zavinenia. Naopak...“ uvádza krajský súd, že by to malo nepriaznivý vplyv na okolnosti rozhodné pre výmeru trestu.

S krajským súdom nemožno súhlasiť. Povinnosť zisťovať objektívnu pravdu, teda postupovať tak, aby bol zistený skutočný stav veci v trestnom konaní, je podľa trestného poriadku povinnosťou aj krajského súdu ako súdu odvolacieho. Táto povinnosť platí aj vtedy, keď odvolací súd rozhoduje iba na podklade odvolania obžalovaného a došetrenie veci by bolo v neprospech obžalovaného, lebo zákaz reformácie in peius podľa § 264 ods. 2 tr. por. sa vzťahuje iba na trest, a to ešte len za predpokladu, že pri došetrení nevyšli najavo také nové skutočnosti, ktoré by mali za následok prísnejšie posúdenie konania obžalovaného. Obžalovaný domáhal sa prešetrenia svojej obhajoby preto, aby sa ukázalo, že na jeho trestnej činnosti majú účasť ešte aj ďalšie osoby.

Ty by malo za následok, že činnosť obžalovaného by sa ukázala v inom svetle a pokiaľ ide o rozsah jeho činnosti, o pohnútku, ktorá ho priviedla k páchaniu súdnej trestnej činnosti, by nemohli súdy dospieť k záverom, k akým došiel okresný a krajský súd. Podobne aj pokiaľ ide o účasť obžalovaného na výške spôsobenej škody a o jeho povinnosti k náhrade tejto by v prípade zistenia pravdivosti uvedenej obhajoby sa zmenili v prospech obžalovaného. Išlo preto o okolnosti dôležité pre správne rozhodnutie veci, ktoré ale v predchádzajúcom konaní neboli vyšetrené. O dôležitosti týchto okolností svedčí aj tá skutočnosť, že ak by sa tieto obžalovaným tvrdené skutočnosti ukázali pravdivými po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, bolo by treba vo veci podať návrh na obnovu trestného konania, lebo bez takéhoto postupu trestné konanie proti H. a P. viesť by nebolo možné, keďže obžalovaný podľa právoplatného rozsudku okresného súdu je uznaný ako jediný páchatel' celého rozkrádania.

Z uvedených dôvodov možno preto dôjsť len k tomu záveru, že bez prešetrenia uvedených tvrdení v odvolaní obžalovaného vo veci spravodlivo rozhodnúť nie je možné a že preto boli pre odvolací súd dané dôvody uvedené v § 258 ods. 1 písm. c) tr. por. na zrušenie rozsudku okresného súdu a na vrátenie veci podľa § 260 tr. por. až okresnému prokurátorovi, ktorý po prešetrení pravdivosti tvrdenia odvolania obžalovaného by mal možnosť v novej obžalobe posúdiť prípadne novo zistené okolnosti a svoju novú obžalobu prípadne rozšíriť aj na iné osoby a iné skutky.

Ak krajský súd tak nekonal, ale odvolanie obžalovaného zamietol, porušil zákon v ustanovení § 2 ods. 5 tr. por. a preto bolo treba toto porušenie zákona vysloviť, uznesenie krajského a rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť až k okresnému prokurátorovi, ktorý po odstránení vytýkaných nedostatkov, hlavne po došetrení účasti H. a P. na trestnom konaní obžalovaného, bude mať materiál, ktorý plne osvetlí celú činnosť nielen obžalovaného, ale prípadne aj ďalších osôb, ktorých účasť na trestnom konaní tvrdená obžalovaným dosiaľ vyšetrená nebola.